

se by na niet een woorzt verstonde. Ook was die oude Catebel / de Camarera Mayor, gedurig boozt haar oogen; met een straf en misnoegd wesen / noit lacchende / en op alles wat wetende te seggen. Woben dien was se een gestlagen vbandinne van alle vermakelijheden / en handelde haar eigen Meefsteffe / met soo veel gesag en strengigheid / als een Gouvernante aan een kleine Dogter sou konnen toonen. Lijkt dit na een Koninginne van Spanjen te sijn? Ik antwoorde / in allerhande manieren.

Den Marquis de Villars / die doen ter tijd Ambassadeur van Frank- En den rijk / aan 't Hof van den Koning van Spanjen was / had kennijs van Marquis alles wat 'er omging; en was daar over seer verdrietig / maar hy ooz- de Villars, deelde het als nog geen tijd te sijn / om daar van te spreken. Hy liet belet de dan aan de Hertoginne van Terra Nova vragen / of hy de cere kon Koninginne hebben van haar Majesteit de Koninginne op te wagten: maar sy gaf ne te spreken. het antwoord / soo alse aan een ieder gedaan hadde / dat niemant haar Majesteit kon bezoeken / boozt dat deselve haar publijke intrede had gedaan.

Dit antwoord quam den Marquis soo duidelijk boozt / dat geen twee- de refus willende afwagten / hy sig niet meer vertoonde om de Koning- 't Welk inne te spreken. Maar dese van het boozschreven booztbal onderregt egter door sijnde / doozt eenige Franse Dames / die tot nog toe by haar waren ge- den Ko- bleven / konde niet nalaten den Coning daar van te spreken; bekrj- nling word gende daar doozt ook soo veel / dat sy den Marquis sou hooren spreken / toegestaam dog in Secreto, even eens als een prijsbaat perfoon. De Coninginne dede hem spoedig daar van waarschoutwen / en de Marquise de Villars / achtende dat sy sig van dat selve booztregt sou mogen bedienen / sondt aan de Camarera Mayor, om te weten / of sy de Coninginne mede niet sou mogen begzoeten / dog ontfing een diergelyke bescheid / als reeds aan den Ambassadeur was gegeven; doozt dien sy liet seggen / en dat met seer kopte woorzden / dat sy geen last hadde / om haar in te laten. Den Edelman / die haar dit verfoekt van wegen de Marquise had gedaan / verfoegt daar op / dat sy'er de Coninginne over geliefde te gaan spreken; maar het selve wierd koelties doozt haar afgeslagen / daar by borgende / dat sy het inboeren van nieuwe gewoontens noit gedoogen sou.

Haar Majesteit onbewust sijnde van het gene tussen de Camarera / en de Ambassatrice was booztgeballen / dede deselve doozt haar Biegt- bader seggen / dat sy haar wenschte te sien / en dat de Marquise haar vermaak sou doen / indienze by haar quam. Maar dese en konde de bevelen dese ontfing niet gehoozfsamen: en den Biegtbader onderregt sijnde van de beletselen / waar doozt men by de Coninginne niet kon komen / gaf daar van vollenkomen onderregtinge aan haar Maje- steit. De Coninginne dan had een seer lebendig gevoelen / wegens alle de smerten haar doozt de Camarera aangedaan / en men kan alreeds uit dese staalties ooztdeelen / wat macht dat dese Dame sig in het Hof / en

202 Nieuwe Historische Reisbeschrijvinge van
over de persoon van de Coninginne had aangematigd.

Als mede
ten opzigt
vande Mar
quise, door
intereessie
vande Ko
ninginne
Moeder,

Maar de Coninginne Moeder / die heel genegenheid booz de jonge Coninginne scheen te hebben / en dagelijks in het Buen Retiro ging, bemerkte in het aangesigt van dese jonge Dozstinne / sekere teekenen van doefgeestigheid / dooz welke sy haar misnoegen te kennen gaf; en begreep genoegsaam uit sig selve / dat een mensch / van den ouderdom der Coninginne / veel redenen had om sig aan de strengheid van sulken Camarera te stooren / en daar in een heimelijk berdziet te hebben. Sy dagte sig dan verplicht / den Coning daar van te waarschoutwen / en met een te maken / dat hy haar wat meerder byzheid gaf. Dit gelukte haar booz die tijd soo wel / datse verkreeg / dat de Marquise de Villars de eere had van de Coninginne te bezooten: wordende sy in deszelfs bertrek gebzagt / dooz dat van de Camarera Mayoz / die toen wat handelbaarder scheen / als van te voeren.

Den Coning was / volgens de gewoonte / in een Armstoel / en beide de Coninginnen op kussens geseten: want ik hebbe A Ed. nog eens gesegt / dat de Dames in Spanjen op geen stoelen sitten. Aan de Ambassatrice wierd mede een kussen gegeven / en de Coninginne Moeder / weinig daar na met den Coning uitgegaan sijnde / soo bleesse alleen hy de jonge Coninginne; dewelke sig op dat pas in volle byzheid siende / sig niet onthouden kon van tranen / gedurende het verhaal van het doebige leven dat sy leide.

Verstandi
ge reden
van voor
gemelte
Marquise.

De Coninginne op die wijze haar hert wat berligt hebbende / dooz het verklaren van de dingen die haar het meeste smerten / voerde de Ambassatrice tegen haar de volgende reden / die waarlijk soo verstandig / als welboegende was / bestaande in dese termen: Dat dat ingetooogen leven, waar tegen de Koninginne soo seer was ingenomen, het selve was, dat alle de Koninginnen en Infantes van Spanjen hadden moeten leiden: Dat daar in ten opzigt van haar persoon niet bysonders was, en by gevolge ook niet 't geen haar nadeelig was, of ook met reden behoort te mishagen: Dat sy had te hoopen, dat den Koning, soo wanneer hy haar ter degen kennen sou; en versekerd sijn van het volkomen besit van haar herte, sig sou laten bewegen tot toegevingen, die sijne voorfaten noit gehad hadden: Dat nademaal de Koninginne Moeder haar beminde, en haare belangens maakte van die van haare Majesteit, sy die gesteltenissen, die haar in tijd en wijze soo voordeelig konden sijn, niet en moest verwaarloosen: Dat in alle de saken die dit leven betreffen, het grootste goed altoos met eenig quaad vergeselschapt was: Dat sy sig op een hoogen top van eer en heerlijkheid sag verheven, maar dat den hemel alle de voorspoeden met eenige kleine strydigheden wilde maatigen, uit welke, in allen gevalle de goedheid van den Koning haar Gemaal, en van de Koninginne Moeder, en haar eigen toegevendheid ontrent die beide, haar wel haast sou redden. Nog toonde sy haar hoe sy door het beleid, datse met andere perfoonen van het Hof moest houden, veel dingen soude vinden, die haar de tegenwoordige beginfelen licht,

licht, ende de gevolgen aangenaam fouden maken.

Ook had den Ambassadeur selve meermalen het geluk / van de Coninginne op te wachten / terwyl sy in het Buen Retiro was / maar sulks was in de tegentwoozdigheid van een ieder / en de tijd die hem wloert boozgeschreben / was soo kort / dat hy haar niet bysonders konde seggen. Maar de Coninginne Moeder volharde in haar dikwils te gaan bezoeken. Op een sekeren tyd versochtse haar / dat sy sich op de Franse maniere wilde kleeden / dooz dien sy de Coninginne noit op die wyse gesien had. Sy dede het / en de Coninginne Moeder schiepte daar groot behagen in. Wanneer die weder na haar Paleis was gekeerd / sijnde dat van den Hertog van Uzeda / sond de jonge Coninginne haar twee kassjes vol traegheden / in vergeldinge van het welke sy booz haar verwierf / de vrygheid van in het Pardo te gaan jagen / hebbende sy sekerd haar komste in het Buen Retiro noch niet te paarde geseten. Den Coning hield haar geselschap / en sekerd dien tyd gingense dikwils t'samen jagen.

Maar de Coninginne eindelijk / na haar publyke intrede van verblyf plaats veranderd sijnde / vond nochtang geen veranderinge in dat eensame en verdrietige slag van leven / 't geen sy in het Buen Retiro, onder het opzicht van de Hertoginne van Cerra Nova / had moeten leiden. De dese bestierde haar als een kind / ja sy volharde in haar noch erger te handelen als van te vooren. 't Is waar de Coninginne ontfing dikwils de visite van sommige Dames / maar dese besoekingen waren haar dikwils verdrietiger als de eenzaamheid selve ; niet dat het dese Dames aan verstand onthzak / want dat gebrek kan men haar in genen deele toeschryven ; maar om dat de Coninginne haar als nog seer weinig verstonde / en datse booz haar die vertrouwelijchheid niet en had / die in een byje ommegang bereischt word / en dooz welke men eerst rege vzoelijc is. Alles moest hier op de maat wesen / de grootseheid / de eer bewijsingen / en de plechtelijchheden.

Cot dit verdrietig leven hiehp niet weinig / het wantrouwen dat de jonge Coninginne tot de Coninginne Moeder had / die haar merkelyk had kunnen helpen / omtrent het verlichten van die dingen die haar het meest bestwaarlyk vielen. Maar om dat men haar te vooren had ingeboosend / en datse diezwegen ook altoos bleef gelooben / dat het de Coninginne Moeder spyten moest / dat de Warts Hertoginne om haerent wegen / was achter gesteld / en dat sy deselve uit haar plaats gestooten had / soo maakte dit gevoelen / datse noit een rege vertrouwelijchheid op de Coninginne Moeder stellen kon.

Den Ambassadeur / en desselvs Huysvrouwe / als mede den Biegtbader van de Coninginne / onderhielden haar dikmaals / ober het beleid en den ommegang / diese met de Coninginne Moeder behoode te houden / haar vertoouende / datse haar ten vollen aan de Coninginne haar Schoonmoeder moest verrouwen, soo door haar pligt, als door de erkenenis van de vriendschap, die deselve haar betuigde, en om

Merkwaaerdig
Onderhoud van
den Marquis de
Villars, de
het

204 Nieuwe Historische Reisbeschrijvinge van

Marquifinne, en den Biegtvader van de Koninginne, met dese laatste.

het bevorderen van haar eigen belangens: Dat de Koninginne Moeder haar in geene deele verdagt moest sijn, want of wel de Aartshertoginne haar klein dogter was, soo had sy selve nogtans soo weinig teekenen van genegendheid van den Keiser, haar Broeder, ontfangen, gedurende den tyd datse van het Hof was geweest, dat sy het selve noit hadde vergeeten, en daar over ook nog seer gevoelig was: Dat men in tegendeel, ten opsigte van Vrankrijk, de Koninginne Moeder op een ganfch andere wyse had gehandeld, haar niet alleen in haar verdriet beklagende, maar ook verplichtende: Dat de Allerchristelykste Koninginne altoos aan haar had gefchreven, en een nauwe vriendschap met haar onderhouden, en dat de Koninginne Moeder seer wel wifte, dat sy op haar beurt, niet en konde doen, dat de Koninginne van Vrankryk meer soude behagen, als de jonge Koninginne van Spanjen, met alle mogelyke tederheid te beminnen: Dat de Koninginne Moeder boven dien ook in haar vond, alles wat bequaam was, om haar te bekooren, en haar edelmoedig herte met teedere genegendheden, tot haarwaarts te ontvonken, te meer om dat sy hoopte, haar eerlange te sullen sien, een blyde Moeder van een Erfgenaam en Navolger tot de Kroon van Spanjen: Dat dit het grootste en noodzakelykste goed, voor de Kroon en Monarchie van Spanjen was, en dat de verdrietelykheden aan welke sy sig overgaf dat goed souden kunnen doen veragteren, en de Koninginne Moeder van dat vermaak versteeken: Dat sy beide in een goed verstand met den anderen staande, haar best moesten doen, om onveranderlyk in het besit van de goede gunst en genegenheid des Konings te blyven: Dat het veel natuurlijker, en ook veel redelyker was, dat den Koning sijn gesag en mogendheid, tuffen sijn Moeder en tuffen sijn Gemalinne verdeelde, dan dat hy een Favorit, of begonstigde, daar van deelgenoot sou maken, die hem niet anders soude dienen, als voor soo verre het selve met sijn eigen grootsheid, en het interesse van sijn familie, over een quam: Dat het gemoed der Opperhoofdige Vorsten iets in sig besloot, 't welk grooter, verhevender, en edelmoediger was, als dat van bysondere perfoonen, en dat by gevolge de gevoelens van belangen, ook veel minder kracht souden hebben op de herten der twee Koninginnen, alsof dat van een Eersten Minister: Dat eindelyk niet verschilligs, nog verdeeld moest sijn tuffen haar beiden, maar dat sy alles wat tot dese oogmerken diende, moesten beginnen met de vereeniging van haar beider herten.

De Koninginne bond wel smaak in dese reden/ sy bespeurde in deselve een waarfchynlykheid/ en goede troutwe/ ook wilde sy sig van deselve bedienen/ om die aan haar herte te doen gelooven; **D**og in weerwil van dit alles/ verbielse t'elkens weer tot het selve wantroutwen/ in het welke haar die dingen/ die haar van nieuws boozquamen/ te meer bevestigden. Want behalven dat het gedrag van de Hertoginne van Terra Nova haar reeds ten uittersten verbeelde/ soo bevond sy haer langf hoe meer/ dat deselve sulken absoluten magt ober haar oefsende

fende / dat sy daar dooz als biezagtig was g'worden / waar by sich dan nog doegden haar jonge jaren / haar weinig onderbindinge / en haar natuurlyke sagtmoedigheid. Dese gesteltenissen waren het / die haar beletten / openhertig met de Koninginne Moeder om te gaan / vooz al wanneer sy bedagt / dat wanneer sy haar inderdaad niet beminde / en dien volgens het geen sy haar vertrouwde / qualyk oberbzagte / sulks strekken soude / om haar in nieuwe ongemakken te doen verval-
len ; hoewel de Koninginne Moeder niet naliet / haar alle blijken van genegenheid te betoonen.

Genige tyd daar na wierd het getal der Staatjuffrouwen bande Koninginne / soodanig dooz den Koning vermeerderd / dat selden een Coninginne van Spanjen soo grooten gebolg als dese van dit slag van lufden gehad had / en niet tegenstaande dit een bysondere blyk was van de achtginge / die den Coning vooz de Coninginne hadde / soo en belette het selve nochtans niet / dat de morpelykheden van haar geest / en de krachtige hertseren / die de Camarera Mayor haar bleef aan doen / haar Majesteyt niet seer geboelig waren ; waar van dit volgende voozbal genoegsaam tot een proef verstreken kan. Den Coning en de Coninginne namen op sekeren tyd het vermaak / van de Misse / in de Jesuiten Kerke / in de Chalbeesche taal te gaan hooren / die daar gedaan wierd / dooz een Priester der Stad Muzal / die vooz desen Minbe wiert genaamt. De Misse gedaan synde / bede de Coninginne / die altijd seer begeertig was / iets seldsaams te hooren / den Priester vooz sich komen / en dooz middel van een Colk / na verscheiden bysonderheden van dat Land bzagen / en onder anderen / of de Vrouwen in Muzal ook soo streng gehouden wierden , als in Spanjen ? Dese bzage / die in sich selven soo onnoosel was / dat'er de minste misdaad niet in en stak / wierd den Coning soo boosaardig dooz de Hertoginne van Terra Nova voozgedzagen / dat hy eenige dagen daar na / in een volkomen indifferentie en kochtheid met de Coninginne leefde.

Gen ander voozbal dat de Coninginne was obergekomen / had by na nog grooter morpelykheid tussen haar en den Coning verwekt / als dit voozgaande. De Coninginne had een seer schoon Boulognees Hondse / van het welke sy uitstreckende veel werk maakte. Dit kleme beezje / 't welk gewoon was by de Coninginne te slapen / stond op een sekerere nacht op van haar syde / en vermits het selve niet weder quam / wierd de Koninginne ongerust / en stond op / om het selve by den taffel te soeken. Den Koning wakker wordende / en de Koninginne niet by sich bindende / begaf sich mede ten bedde uit / om haar te gaan soeken. Bedde wacense sonder licht inde kamer / de eene aan de eene en de andere aan de andere syde / stootende tegen alles dat sy op den weg ontmoeten. Den Koning eindelyk ongeduldig wordende / vzaagde de Koninginne : waarom sy was opgestaan ? De Koninginne antwoorde / dat het selve geschied was / om haar Hondje te gaan soeken / 't welk haar ontloopen was. Hoe ! herhaalde den Koning / sullen den Koning en de Koninginne

Onnoesele vraag van de Koninginne door, de boosaardigheid der Camarera, ten ten quaadsten uitgeleid.

Moejelykheid tusschen den Koning en Koninginne, veroorzaakt wegens een Boulognees Hondje.

inne van Spanjen, opstaan uit haar bedde, en dat om een rampsalig Teefje? In sijne moepelykheid silet hy het kleine beestje met den voet/ sijnde het selve tussen sijn beenen komen loopen / en soude het by na hebben dood geschopt. De Koninginne / die'er seer veel van hield / kon niet nalaten / nog sig onthouden / van het selve stillieties te beklagen / en quam seer dzevig weer te bedde; hebbende nog sy / nog ook den den Koning het beestje / 't welk sig nu verschoolen had / konnen binden / wat moette sy daarom ook debben / inboegen datse verplicht waren de Staajffrouwen van de Koninginne daar toe te roepen / en licht te doen mee brengen.

Die egter op een bevallige wijze wort bygelegd.

Den Koning stond den volgenden ogtend seer hzoeg op / en ging ter jacht / sonder een eenig woozd tegen de Koninginne te spreken. Dit veroorzaakte / dat de Koninginne daar ober den ganschen dag ongerust was / en het grootse gedeelte van dien versteet / met tegen de vensters van haar kamer te leunen / ook selfs in weertosl van de Hertoginne van Cerra Nova / die haar het selve gedurig sogt te beletten / seggende: dat het niet betamelijk voor een Koninginne van Spanjen was, dat deselve door de vensters keek. Maar het oogmerk van de Koninginne was / den Coning / tegens sijn te rugge komste / waat te nemen / en sich van die gelegenheid tot haren hoozdeele te bedienen. Dit gelukte haar ook soo wel / als sy had konnen wenschen. Want soo ras en was den Coning / dien sy van verre had sien aankomen / niet van sijn paard geklommen / of sy liep hem op 't midden van de trappen in 't gemoed / en wierp sich om sijnen hals / met sulck een minnelijken byjopsigheit / dat hy sig niet onthouden kon / van haar verscheidenmalen met de grootse reederheid van de wereld te omhelsen / gedurig seggende / Mi Reina, Mi Reina, dat is / mijn Koninginne, mijn Koninginne; het welke in dit geval te aanmerkelyker was / als sijnde het daar te lande te eenemaal buiten gewoonte / de Dames op een andere wijze in 't openbaar te begzoeten / of liefkoosingen te bewijzen / als door het drukken van hare armen met de handen; ja den Coning was op die tijd soo ter goeder luim / dat de Coninginne die haar kans seer wel wist waar te nemen / met een van hem verkreeg / dat den Hertog van Ossuna / die hooz eenigen tijd het Hof ontfeld was / weer in het selve mocht verschynen / en sijn ampt van Grootstal meester waarnemen.

Onge- looflijk staaltic van boos aardigheid van de Camarera Mayor.

Maar het staaltje / dat ik tegenwoozdig ga verhalen / obertrefte alles wat ik tot hier toe gesegt hebbe / en is na allen schijn wel de hooz naamste oorzaak geweest / dat de Hertoginne van Cerra Nova naderhand uit haar plaats wierd gestooten / en de Hertoginne van Albuquerque daar in geseld. De Coninginne had twee Peroquetten, soo fraep als men in de wereld sien konde / en soo schoonen taal spreken- de / dat het te verwonderen was. Sy had deselve mee uit Vrankrijk gebzacht / en hield 'er by uitsteekendheid veel van. De Hertoginne in tegendeel / die haar op allerhande manieren socht berdziet aan te doen / meende sich bysonder wel te sullen qupten / wanneer se deselve aan hant kon

kon helpen / en sulks te meer om datse niet anders als Frans konden spreken. De Koninginne dan op sekeren tyd sijnde uit wandelen gegaan / en de Hertoginne / om haar kans te beter waar te nemen / sich bebeest hebbende siekelyk te sijn / vzaagde / na het vertrek van de Koninginne / diese om voorszgelte reden vooz ditmaal niet genoodsaakt was geweest te volgen / aan de Vrouwe / die de sozge van dese / en andere kleine diertjes / aanbevolen was / na de voorszgelzen twee Peroquetten. Soo ras en waren deselve niet in haar handen gekomen / of sy vzaepdese beide den hals om / sonder eenige achtinge te geven op de betuigingen van gemelte vrouwe / die haar op het allerernstigste / en met gebouwen handen bad / dat sy het selve sou nalaten. Dit verwekte een gzoote ontstelensse en vzaesheid onder alle de Franse Vrouwen / die de Koninginne dienden / niet wetende hoe sich hier in te vzaagen / of op wat maniere het selve vooz de Koninginne goed te maken. Soo vza en was de Koninginne niet weer in haar vertrek gekomen / of sy gelaste / dat men haar haar Peroquetten / met haar kleine Hondjes vzaengen sou / sijnde dit een vermaak waar van se sig bediende / want om de waarheid te seggen / de Koning niet meer by haar quam : want om de waarheid te seggen / de Koning selfs en mocht dat goedje niet vzaagen / alleen om dat het uit vzaankryk gekomen was / en soo dikwils als hy het sag / seide hy geduurig : Fuera , fuera , Perros Frances , weg / weg / met die Franse Honden. Alle de geseide Vrouwen van de Koninginne / in plaats van te haalen waar na haar Majesteit vzaagde / keeken op malkander / sonder een woord te spreken / maar eindelijk / na lange stillswijgen / seide haar een van allen / met een vzaagendheid die men kan gedenken / wat'er met de Peroquetten was omgegaan.

De Koninginne was hier ober seer moepelyk / hoewel sy sulks soo weinig liet blyken als mogelijk was. De Hertoginne quam dan inde kamer / en sich volgens gewoonte hebbende aangeboden / om de handen van de Koninginne te kussen / soo gaf haar de Koninginne sonder een woord te spreken / twee hertelyke slagen / met de platte hand op haar armen. Dit sag men soo gzootten verbaasheid / vermengd met soo veel woede / als die gene / waar mede de Hertoginne op datmaal was beseeten / sijnde het hobaardigste schepsel van de wereld / dat alles tot in den hoogsten top boerde / en moetende nu gedoogen datse dooz een jonge Koninginne / diese tot hier toe als een kind greegeerd hadde / in 't gesicht van het gantse Hof gesuffletteerd wierd. Dit schein haar ten eenemaal ontvzaaglyk.

Sy vertrok dan uit het gesicht van de Coninginne / alle ongerimheden uitwerpende / die haar de wanhoop kon inborsenen. Sy dede haar Bloedvrienden / vrienden / en meer dan vier honderd Dames van aansien / by een vergaderen. Met die talryk gebolgh verscheense in het vertrek van den Coning / om den selven recht af te bozderen / wazgens het ongelijk / 't welk sy voorzgaf / van de Coninginne geleden te hebben.

Waar over delev
van de Koninginne
gelouf
sletteert
word.

Die de klagen,
die daar over aan den Koning ge-
daan wiet-

den, op
een aard-
ge wijze
weet te
wederleg-
gen.

ben. *Sp* maakte soo veel gerucht / en stozte soo veel traanen / dat den *Koning* de moeite wel wilde nemen / van'er de *Koninginne* ober te gaan spreken / en te rede te stellen. *De Koninginne* / die dit alles boosstien had / had sich met een soo wel daar tegen gewapend / dat soo ras als den *Koning* daar van begon te spreken / en haar den rang die de *Camarcera Mayor* bekleede / boosstield / soo vielse tuffen beiden in / en seide met de grootste byboosstigheid / en sonder eenige de minste verleghendheid te betoonen: *Sennor; esto es una Antoja, dat is / Heer Koning, het is het werk van een belufte Vrouwe.*

Dese weinige woorden deden de saak soodanig van wesen veranderen / dat den *Koning* haar met duysend betuigingen van bzeugd en genegenheid van liefde omhelsde / daar by voegende / dat *sp* seer wel gedaan hadde / en dat / indien twee souffsetten niet genoeg waten om haar te vol doen / *sp* noch twee doustijnen aan de *Hertoginne* geben mocht.

Voorregt
der swan-
gere vrou-
wen in
Spanjen,

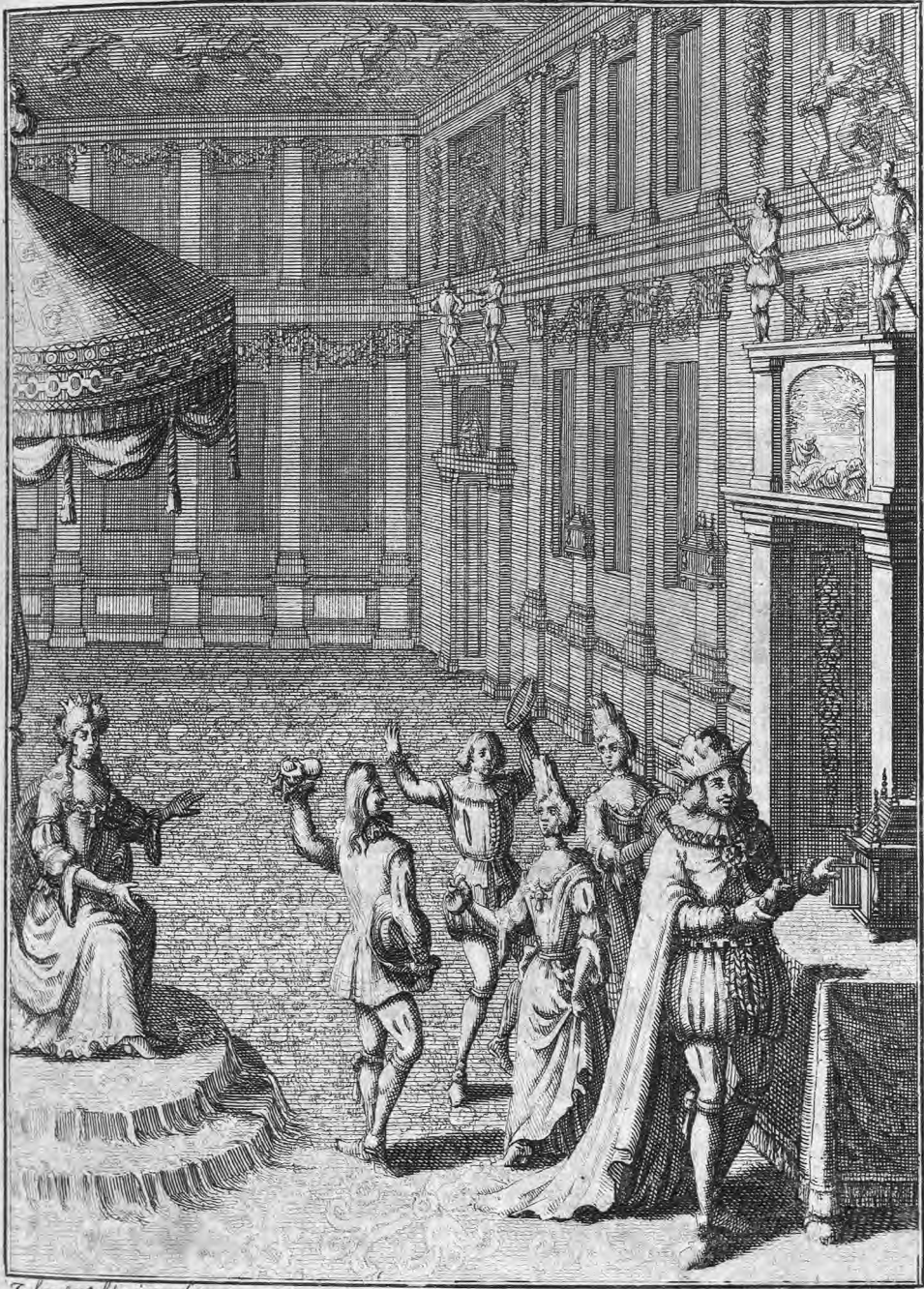
Dit was een streek / die de *Koninginne* seer wel had waargenomen / om dat *Antojo*, soo als ik meermalen gesegt hebbe / de lust van een swangere *Vrouw* beteekend / en dat men daar dooz lange onderbindinge meend overtuigd te sijn / dat soo wanneer de swangere *Vrouwen* daar te Lande niet hebben / noch doen mogen / 't geen *sp* begeeren / *sp* booz den tijd van doode kinderen verlossen. *Den Koning* dan / op het seggen van de *Koninginne* / geloobende dat *sp* swanger was / verblijde sich daar ober ten hoogsten / en keurde booz goet alles wat de *Koninginne* gedaan had ; soo dat de *Hertoginne* / hoe grooten geschreuw en ophes dat *sp* ook gemaakt hadde / geen ander voldoeninge kon bekriften / als dat den *Koning* tot haar seide : *Cailla os; estas Bofetadas sonhyas del Antojo; houd u mond, dese suffsetten die gy hebt gekregen sijn het werk van een swangere Vrouwe. Ook was de Koninginne* soo verstandig / dat *sp* sederd dien tijd niet eens liet blyken / datse kennis had van de dood van dese *Peroquetten*, om dat den *Koning* geen reden sou hebben van te gelooven / dat *sp* dit boosstschzebene gedaan had / uit wraak ober de geselde *Dogels*.

Koning
dood in
grammen-
moede een
Kanarie-
vogel.

Smertelijker quam het de *Koninginne* booz / wanneer den *Koning* op sekeren tijd in haar vertrek komende / soo qualijk gehumeurd was / dat *hy* een *Canarie* vogel / die booz haar *Majesteit* uit *Paris* gekomen was / in sijn tegenwoozdigheid hoorende singen / in plaats van sich daar ober te berheugen / de kop opende / en het vogeltje den hals byak / seggende / terwyl *hy* dit uitboerde / is 't mogelijk dat hier nog *Gavaches* binnen sijn ? *De Koninginne* ontfelde sich soodanig ober dit boozval / dat *sp*'er eenige dagen de koozts van had.

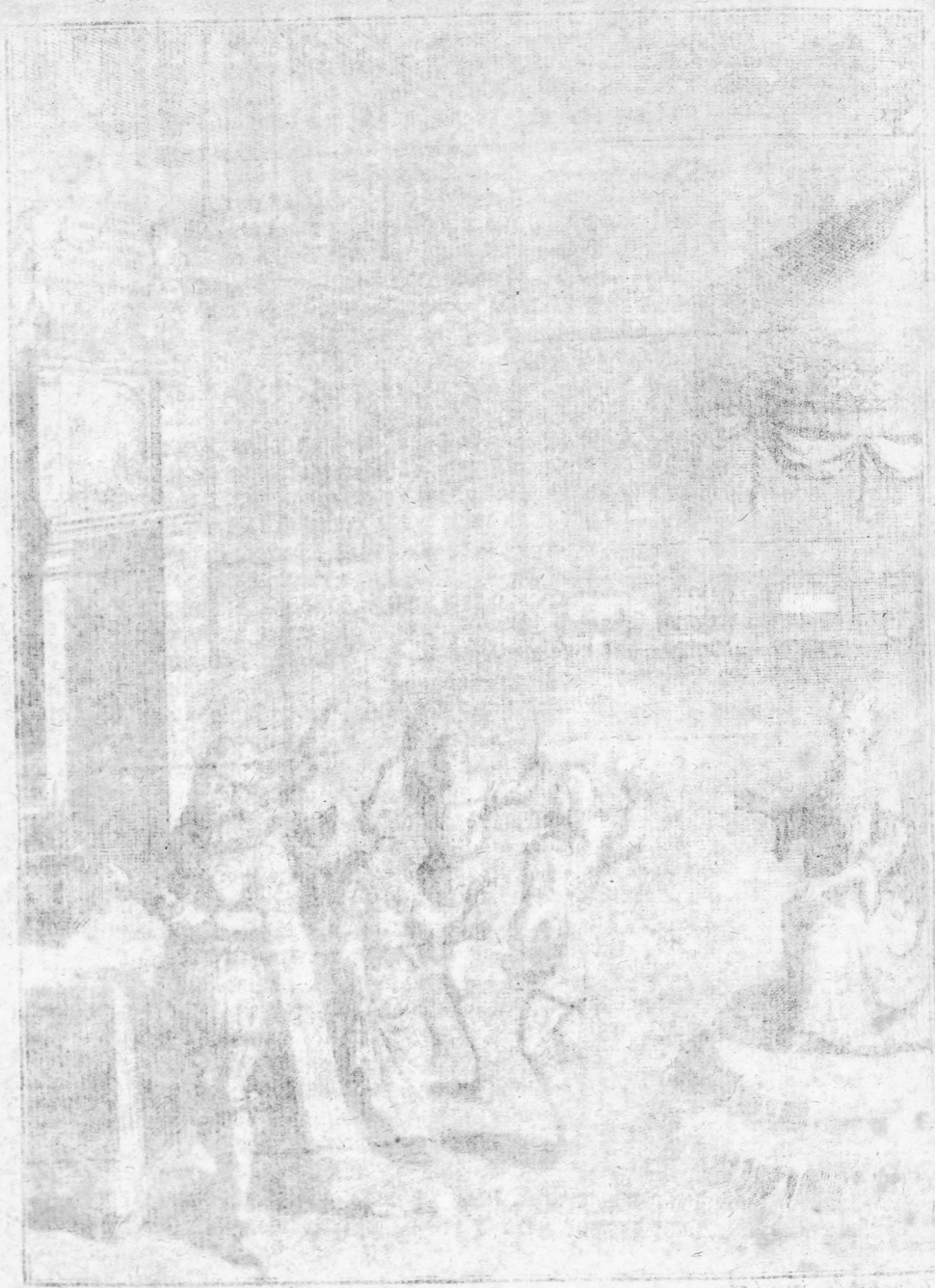
Gavacho,
wat het is
te seggen.

Gavacho, in 't meerder getal *Gavaches*, is een woord / 't welk de *Spanjaarden* doozgaans gebzuiken / om'er de *Fransen* mee te injurieren / wikkende het selve soo veel seggen / als een *Snoeshaan*, een *Geus*, of *Bedelaar*, &c. het eerste om'er de lichtsinningheid van de *Patie* / het tweede om'er de verbasteringe der *Fransse* *Catholijken* mee te beteekenen ; wozynde deselve ten desen opsicht / wemens den ommegang / die se met

J. Lamsveldt. inv. fec.

Karel II. Dood een Canarievogel

Portrait of a young woman in a white dress

met de Geusen / of Geresozmeerden / in Nederland hebben / van de Spaanse Catholijken verdacht gehouden.

Den Koning had eens een groot verschil / met den Marquis de Villars / Ambassadeur van Frankrijk / wegens de byzheid van Quartieren. De Koninginne dede haar uiterste best om het selve aan een kant te helpen / en verscheiden instantien / ten voorschrijven einde / by den Koning gedaan hebbende / beliefsde het hem / by slot van reekeninge / tegen haar te seggen: Esque me quitteram este Embaxador, y me embiaram otro Gavacho. Dat men my desen Ambassadeur afneme, en een anderen Snoeshaan in sijn plaats sende. Dooz de rest was uit dit seggen van den Koning genoegzaam af te nemen / dat hy op sulken wyse sprekende / niet alleen tegen den Marquis de Villars was vooz ingenomen / maar ook tegen alle sodanige als men hem van die natie soude hebben mogen senden.

Getoond door een merkwaardig voorbeeld.

Buiten dat sijn de Spanjaarden seer geset / en maken een groot onderscheid / omtrent den persoon van een Ambassadeur / die tot haar gesonden word / begeerende daat toe een sodanige / die boven sijn eegen hooge geboorte / ook goede hoedanigheden in sich selfs heeft / en sy kunnen niet dan met de uiterste smert verdzagen / dat een man van maar middelmatige verdiensten en afkomst / met een waardigheid bekleed sy / die hem soo verre boven andere verheft / dat hy ter selver tyd een groot Koning verbeeld / en uit desselfs naam met een groot Koning handelt / sy wilsten dan dat hy soo veel eere aan sijn bedieninge toezengt / als die aan hem kan geven.

Hoedanigen Ambassadeur de Spanjaarden begeeren.

Van het gedrag des Konings / omtrent den Ambassadeur van Frankrijk / wil ik niet meer spreken / maar belangende het gene hy ten opsicht van de Koninginne heeft gehouden / daer van moet ik seggen / dat dooz soo verre iets strydigs of onminnelijks in 't selve geboonden word / sulks niet soo seer aan den imboos des Konings / als wel aan sijne opboedinge / en de quade indyulselen / die hem van tijd tot tijd dooz de Camarera Mayor gegeven wierden / moet worden toegeschreven. Daar en boven was hy van de hoogste verdiepinge niet / sijn swakheden / die geduurig aanwiesen / maakten hem veertijds gemelijck / ook hadde hy gedurende den tijd van sijn leven / t'elkens soo veel scribbelingen met Frankrijk / en leed daar dooz soo veel schade / dat 't de onmogelijckheid selve was / dat sijn geest niet somtijds daar dooz ontmoet so sijn geworden / wanneer hem dese dingen te binnen quammen. Buiten dat moet men seggen dat hy een teedere genegenheid vooz de Koninginne had / en soo veel toegevendheid vooz haar toonde / als mischien oit een Koning van Spanjen gedaan had.

Beschrijvinge van des Konings persoon en imboos.

Op sijn hier op al te goeden baan / om niet een Afbeeldinge van des Konings persoon / en het een en ander staaltje van sijn imboos te geven / na dat wy aldoorens noch een woord vande Camarera Mayor sullen gesproken hebben: hebbende het bester van dese Doegna soo grooten inloed op het herte des Konings / dat meest alle sijn huiselijcke

baden

210 Nieuwe Historische Reisbeschrijvinge van
haden daar na geregeld wierden / en dat men / om het gebzag des Kro-
nings ten opsichte van de Coninginne / te berontschuldigen / geen an-
der blyken van nooden heeft / als de betoveringen van dese Circe te lee-
ten kennen.

Sederd dien tyd dan / dat de Camarera Mayor door de Coninginne
/ in maniere booscheyden / was gesuffletteers / en datse daar ober
soo weinig satisfactie van den Coning had gekregen / oordeelde sij /
dat indien sy volharde / in het houden van soo strengen beleid / alse tot
hier toe met die jonge Dozsinne gedaan had / sy dan noit in desselvs
gunst staan sou konnen / en misschien ook haar eigen bal aanstaande
was ; ook wist sy / dat de Coninginne Moeder / haren handel met de
jonge Coninginne niet booz goed keurde : Dat die selfs dikmaals daar
ober met den Coning haar Soon / had gesprooken / en hem by die
gelegenheid gesegt / dat het verschil / tussen de Franse en Spaanse wij-
sen van doen / soo groot was / dat het ten hoogsten noodzakelyk was /
daar op achtlinge te geven / om een jonge Princesse niet ten eenemaal te
verdujken. Dese en diergelyke overdenkingen verplichten haar / uit-
terlyk een gansch ander gebzag te houden / en op een listige wijze deel
te nemen in de verdrietelikheden die de Coninginne oberquamen / haar
het humeur des Conings quanswys ontdekkende / en met een aanwij-
sende / waar door sy hem sou konnen behagen ; ook scheense haar werk
te maken / van hem ter neder te setten / soo wanneer hy eens niet wel
te byden was : Dienende dit alles ondertussen tot nietwes anders /
als maar te meer olie in het vuur te gieten / terwyl sy mijnen maakte
van het selve te bluschen.

Desselvs
haat tegen
de Franken

En ontweerspøkelyk betwys hier van waren alle die haatlyke in-
dujkingen / diese hoe langhs hoe meer in het hert des Konings had
doen batten / gaande het selve soo verre / dat het den Koning selfs ver-
doot / wanneer de Coninginne een Fransman ober de plaats van het
Paleis sag gaan / al was het door de glazen en tralien van haar ka-
mer heenen.

Merk-
waardig
exempel
dies aan
gaande.

't Gebeurde op seekeren tyd / dat den Koning en Coninginne door de
Stad reden / en dat twee Celluiden / van het gevolg van den Am-
bassadeur van haar Hoog Mogende / haar ontmoetende / haar Ca-
rosse / volgens gewoonte van al de wereld / deden stille houden / om
haar eerbiedigheid te bewysen / en hare Majesteiten / volgens haar plicht
te begzoeten. Desselve waren just aande syde bande Coninginne / en daer
en boven gekleed op de Franse wijze. Niet meer / dan dat / was'er
van nooden / om het bloed van de Camarera gaande te maken. Sy
gelaste aanstonds een van de Wachten / haar te gaan byzen / wiese
waren / waarse van daan quamen / waarse na toe gingen / en waife
tot Wadysid te doen hadden ? De antwoord was / dat sy Hollanders
waren / en van het gevolg van den Ambassadeur van die Natie.
Maar dit was booz een doodmans deur geklopt ; de Camarera geloof-
den dat dit onwaarachtig was / ten minsten maakten sy den schyn
van

ban dit te gelooven / om soo doende te beter gelegenheid te hebben / ban haar naarstigheid en soggbuldigheid althans aan den Koning te doen blyken. Sy sond dan aan het huys van den Ambassadeur selve / om quangtwijs na de waarheid van die saak te vernemen; en toen sy sulks booz vast verstaan hadde / sond sy nochmaals / om haar te doen seggen / dat sy in 't toekomende noit soo stout sijn souden / wannerec sy het geluk hadden van haar Majesteiten te ontmoeten / van sich aan de syde van de Koninginne te verboegen / ende deselve te groeten / of aan te sien.

De Koninginne sich dan dooz dese / en diergelijke knebelarpen / ten hoogsten beleedigd vindende / nam booz / lieber alles te sullen wagen / als langer met dese grimme Gesabel gequeld te sijn. Tot desen einde namse op sekere dag des Konings herte booz in / dooz alle mogeliche Careles, en verplichende streelingen / die bequaam waren / om hem in staat te stellen / van haar niets te weigeren. Da dit alles seide sy hem / datse sijn Majesteit beswoer / indien hy haar eenigzins verniedde / haar daar van een proebe te geben / die soo noodzakelyk tot de behoudenis van haar gesondheid / als tot holdoeninge van haar geest was. Hier op beloofde den Koning / alles te sullen doen / wat sy begeerde. Dit gesegd hebbende / verklaarde de Koninginne / dat hy van de Hertoginne van Terra Nova van haar moest weg nemen. Den Koning stond daar over verset / en bleef een oogenblik sonder haar te antwoorden / doch bemerkende dat de Koninginne sich daar over ontreuse / seide hy haar ten laetsten: Dat het gene sy versocht / tot hier toe geen boozbreld hadde gehad / synde het noit gebeurd / dat een Koninginne van Spanjen van Camarera Mayor hadde veranderd. De Koninginne wel siende / datse nu haar rang diende waar te nemen / of dat het naderhand te vergeefs sou sijn / verbolgde haar instantien in deser boegen: Ab! Sire, seide se met een teederheid, die het wreedste herte sou vermurwen, uwe Majesteit heeft soo veel andere goedheden voor my gehad, van welke deffels voorsaten geen andere voorbeelden hebben nagelaten! hoe soude hy my dan een gunst, als dese is die ik tegenwoordig verfoeke, kunnen weigeren? Den Koning / geen langer tegenstand konnende bleden / sei tegen de Koninginne: Ik sta het toe, Mevrouw, Ik sta het toe; maar siet wel toe, Mevrouw, wie gy weder verkiesen sult, want na dese eerste veranderinge, sal het niet mogelijk sijn, eentweede te kunnen maken. De Koninginne betnigde hem hier op haar vzeugde en erkentenisse / dooz dankseggingen / gepropozitioneert na het vermaak dat den Coning haar had aangedaan.

Het vertrouwen dat den Coning in Don Beronimo de Eguipa had / liet hem niet toe / de belofte die hy aan de Koninginne gedaen had / booz den selven te verbergen; en dese een vziend van de Camarera synde / liet niet na / alles wat hy konde in 't weck stellen / om het selve den Coning af te raden. Maar te vergeefs / want hy bevond / dat den Coning

Koninginne loekt van de Camarera Major ont slagen te worden.

't Welk haar na veel instantien by den Koning gedaen te hebben, word toegestaan.

Waar over
de Camarera
seer
verlegen is

ning bastelyk befloten hadde / de Coninginne / in gevolge van sijn be-
lofte / voldoeninge te geven : alles wat hy dienvolgens doen konde /
was / de Camarera daar van kennisse te geven / ten einde sy trachten sou-
de / het ongeluk dat booz haar be reid wierde / booz te komen. En niet
tegenstaande sy seibe daar aan al had getwijffeld / soo liet spechter niet
na dien slag seer levendig te gevoelen / ook konde sy sich niet onthou-
den / van daar over met de Koninginne in deser voegen te spreken :
Mevrouwe, seibe de oude Bedyegster / Ik soude wel seer ongelukkig
sijn, indien myn yver om u te dienen, u Majesteit had konnen mishag-
gen. Ik hebbe u mogelyk met meer drift en vryheid aangesprooken, als
wel een ander sou gedaan hebben. Ik hadde evenwel daar in niet an-
ders voor, dan u een lust in te boefemen, om alle onse manieren van
doen te leeren, ten einde gy daar door in allen deelen, het herte en de
genegendheid des Konings soud gewinnen. Mijn vryheid heeft u te stout
gescheenen. Ik hebbe u afkeerigheid daar door op mijn hals gehaald,
terwyl ik na u goede gunsten stond, en ik hebbe eindelijk verstaan, dat
gy verlangd een ander by de persoon van uwe Majesteit te heb-
ben.

En aardig
vande Ko-
ninginne
word af
gewesen.

De Koninginne haar strecken kennende / en haar op die tijd geen
meer verlichtinge willende geven / wel wetende dat sy die booz een ande-
re / en op een andere wyse / tydlig genoeg bekomen sou / gaf haar al-
leen tot antwoord : Datse geen agt moest geven op het gene haar dies-
aangaande gesegt was, dat weinig luiden kennis van haar gevoelens had-
den, en dat'er luiden in het Paleis waren, die het voor een vermaak
hielden, verferde tydingen uit te vinden, en die voor waarachtige te
debiteren. Maar 't sy dat haar eigen gemoet haar van de waarheid
van 't gebzeesde overtuigde / 't sy datse het uit dit onverschillig ant-
woord kon boozspellen / sy stelde sig van doe af aan haar disgratie booz
oogen / die haar ook eenigen tyd daar na / plechtelyk dooz Don Pedro
d'Arragon / uit last van den Koning / wierd aangekondigd : gevende
hy haar nog daar en boven te kennen / dat het beste dat sy in die gelegen-
held doen konde / dit was / dat sy sonder tegen spreken gehoozsaamde /
en soo veel mogelyk was / booz 't oog vande wereld / dede blyken als
of sy selfs versocht te mogen betrekken.

Uiterste,
dog te
vergeefce
pogingen
van de
Camarera,
om dit
voor te
komen.

Soo veele verbeelde sich dese laatzinkende / van het credit datse dus
berre by den Koning gehad hadde / datse niet tegenstaande dit alles /
niet en konde gelooven / dat den Koning in haar ver sendinge sou hebben
betwilligd. Dit was een saak / waar van sy selver de proef moest ne-
men. Sy stelde dan uit / sijn Majesteit daar van te spreken / ter tyd
toe dat hy haardig was om aan tafel te gaan. Een tyd lang sprakse
met hem heel sagjes / op hoope van hem stillerjes in te winnen / maar
siende dat dit te vergeefs was / begonse haar stemme te verheffen / en
versocht dan openlyk permissie / om te mogen betrekken. Den Co-
ning / die sijn antwoord gereed hadde / seibe dat het een ieder hoorde :
Ik sta het toe, Madame, gy kond vertrekken als gy wild. Dese wet-
nige

nige woorden waren als een donderslag op haar ooren / en bjaagten haar ten eenemaal buiten haar contenance. Sp veranderde verscheidemalen van vertwe / en trad eindelijk eenige schyden na den Koning / om hem nog eens in der stilte te spzeeken; maar den Coning sulks siende / heerde sich met voorzbedachten rade van haar om / en bjaagde letwes aan den Hertog van Azeda. De eenigste wzaak / diese hier ober wist te nemen / was / datse een schoone Chineesche wayer / onder het doen van haar beklag / tegen de Dames die by die gelegenheit in haar verreckt gekomen waren / aan stukken scheurde / op de vloer wierp / en met voeten trad.

Soo ras en was de Hertoginne van Terra Nova niet vertrokken / en die van Albuquerque in haar plaats gekomen / of men sag aan 't Hof van Spanjen een gansch ander gedzag onderhouden / den Coning seide tegen de Coninginne / dat hy wenschte / datse sich wat meer soude vermaken / als sy tot die tijd toe gedaan hadde: Dat sy moest gaan wandelen / te paard ryden / en dat hy gaarne toefond / dat sy soo laat te bedde ging als haar luste / mits dat hy volgens sijn gewoonte / ten acht uuren ging slapen; selfs besloot hy eenige dagen daar na / sulks niet booz negen uuren te doen / alleen maar om de Coninginne te behagen. Men besloot dan uit dit alles / dat de ongemeene strengheid die tot hier toe met de Coninginne was onderhouden / en die haar soo veel heersker veroozsaakt had / ten principale nergens anders van daan was gekomen / als dat de Hertoginne van Terra Nova den Coning diergelijke had ingeboesemd.

Belangende nu den persoon des Conings / waar van wy beloofst hadden / een afbeelding te sullen geven / soo wel als van desselfs natuurlijken imbozst / soo moet / ten opsicht van het eerste / seggen / dat sijn Majesteit seer teer en blank van vertwe was (misschien om dat hy soo lange in het Paleis was opgeboed) dat hy het boozhoofd groot / de oogen blauw en vziendelijh / het aangesicht lang en smal / den mond groot / de lippen swaar / even eens als alle die van het Huis van Oostenryk / de neus habikachtig / de kin scherp en verheben / de hairen blond en swaar / seer effen en achter de ooren gestreken / de gestalte redelijh hoog / recht en sijn / en de beenen dun / en by na ten eenemaal sonder kuiten had. Dit swakke gestel van lichaam was oorzsaak / dat hy by na noit ter degen gefond was / en het ondermogen dat hy gehad heeft / om sijnz gelijken booz te teelen / is insonderheid gebliken in sijn laatste houtwelijh / sijnde hy op sijn acht en twintigste jaar / booz het tweedemaal hertroutw / met een Princesse van het Huis van Neutoburg / een van de vzychbaarste Familien van Europa / hebben de soo wel den Keiser / als den Koning van Portugaal / sich booznamelijh om de boozschzeben reden / aan dat Huis vermaagchapt / en beide ook het gewenschte oogmerk bereegen. En ten opsicht van het tweede / dat sijn Majesteit geensins van een quaden imbozst was / nitgezonderd dat hy sich wat al te veel aan het bestier van sijn Ministers ober

De Hertoginne van Albuquerque word Camarera Mayor, in plaats van die van Terra Nova.

Nadere beschrijvinge van den Persoon en imborst van Karel de Tweede.

gaf. Hier dooz was het / dat dese het bewind van saken alleen in handen hebbende / deselve ook doozgaans na haar eigen welgeballen / en altoos tot haar meeste voordeel / dirigeerden : wordende den Koning / die dooz sich selfs had moeten regeren / dooz haar in een gedurige onkunde van saken / in een behoeftegheld sonder weerga / en om soo te spyken / als een meerderjarig Weeskind onder een gestadige voogdye gehouden. Hy was een groot liefhebber van sijn Volk / en wierd teederlyk bemind van haar allen. Van natuuren was hy seer medoogende en goederieren / en wanneer hem verscheide raaslagen wierden voorgesteld / soo koos hy gedurig / soo veel in hem was / die voor sijn onderdanen het voordeeligste / of immers het verdraaglykste waren. Daar en boven was hy milddadig / en tot superstitie toe godbzuchtig. 't Was schade dat met alle dese gesteldheden / sijn verstand niet in en beter plooy was gebzacht / dooz een goede opbordinge / hoewel men des niet tegenstaande niet sou kunnen seggen / dat hy'er ten eenemaal van was misgedeld. Altyd leefde hy in hoope van noch een Erfgenaam te sullen bekomen / en dic dede hem ongemeene goedheden voor sijn eerste Koninginne hebben / onaangesien deselve een Franse van afkomst was. Haar Majesteit op sekerre tijd verstaan hebbende / dat de Hertoginne van Bejar / en de Marquise van Casteltobzigo / welke nog geen van beiden kinderen gehad hadden / ieder van een Zoon verlost waren / versocht aan den Koning / om aan deselve te mogen senden / en haar blydschap daar over te laten betoonen ; den Koning antwoorde al lagchende / ik sta het toe, Mevrrouwe, doch onder conditie, dat sy over negen maanden het selve compliment aan u komen afleggen : Welk seggen my dunkt al by welboegende / en galant te sijn. Con minsten gaf hy'er sijn genegenheid dooz te kennen / en dat hy het garen soo gesien had. Indien Dirgilius noch geleefd had / hy had 'er misschien het volgende op toorgepast :

Ut desint vires, tamen est laudanda voluntas.

Wy hebben in onse tijden wel meer Koningen gekend / die het selve lot was overgekomen / maar die het daarom noit aan verstand noch couragie ontbroken heeft. Mens sana in Corpore sano, is een saak boven alles te prefereren / en gelukkig sijnse / die deselve in een behoorlyke evenmaat besitten. In tegendeel hebben de swakheden en ontsteltenissen van het lichaam dikwils soo grooten invloed op het gemoet / en dic soo nauwen verbintenis met het lichaam / dat selden de gebzeken van het eene nalaten / de goede gesteldheden van het ander te troubleren / insonderheid wanneer het verstand dooz geen bequame opvoedinge is geholpen / veel min dooz kracht van studien / tegens de toeballen van buiten / op een behoorlyke wijze gewapend. Hier by komt / dat een al te teedere opvoedinge / hoedanig sijn Majesteit sonder tegenspreken gehad heeft / beide aan het lichaam en aan het gemoed schadelijk is.

Om dese reden dunkt my / dat Quintillianus seer wel / en na volkomen waarheid gesegt heeft: Mala illa educatio, quam indulgentiam vocamus, nervos & mentis, & corporis frangit. Maar wat'er van de rest sou mogen wesen / soo blykt nogtans in allen gevalle uit dese navolgende staaltjes / dat sijn Majesteit uit de natuure van geen quaden aard / maar veel eer van een rekkelyke en toegebende inbozst was.

Den Coning nam somtijds sijn vermaak / met sommige geringe poetsen aan sijn Hobelingen te speelen / en dit deed hem op sekeren dag / wanneer der een sterken regen viel / verseld met wakkere donderslagen / ter selver tijd tegen den Marquis d'Alforga seggen; dat hy hem op de berhevene Gallerie van het Paleis soude gaan inwachten. Den Marquis / die het humeur van den Coning kende / en wiens ouderdom selfs hem eenige meerder vyjheid scheen te geben; antwoorde den Coning al lacchende: Maar / Sire / suld gy ook te lange achter blyven? Waarom? herseide den Coning. Ik vyjage het / antwoorde den Marquis / om dat / indien U Majesteit te lange achter bleef / hy wel een Doodkist mocht laten mee brengen / om my daar in te leggen: nademaal het niet veel schyn heeft / dat ik het daar lang sal kommen uithouden / in een ouderdom als de myne / en in soodanig een weer als het tegenwoordig is. Gaat / gaat / Marquis / antwoorde den Coning / ik sal u bykomen. Den Marquis ging heenen / maar sonder te overleggen / wat hem omtrent het voozgaande te doen stond / trad hy in sijn Carosse / en reed na huis / vyj dzooger / als hy op de Gallerie geworzen sou sijn. Den Coning een dur of twee daar na om den Marquis gedenkende / seide tot die gene die omtrent hem waren / waartlyk die goede man is dooznat tot op het gebeente / laat hem beneden komen / dat ik hem in die staat beschouwte. Maar den Coning tot antwoord bekomen hebbende / dat den Marquis niet vertoefd hadde / om in die staat te komen / maar dat hy aansonds was na huis gereden / gaf niet de minste blyk van misnegen / maar seide met een blygelaat / dat den Marquis seer wel gedaan hadde / en dat hy niet alleen een oud / maar ook een seer wyjs man was.

Op een ander tyd wierd seker Courtisane / een van de schoonste van Madryd / dicht by het Paleis gevangen / bekleed sijnde in mans kleederen. De reden die haar hier toe had bewogen / was / datse sozdeelde / dooz haar Minnaar beleedigd te sijn. In dit habit / en met een booznemen / om wzaak ober het geppetendeerbe affront te nemen / ransie sy hem aan op openelike straate. Hoe onberwacht hem dese ontmoetinge booz mocht komen / soo wierd hy echter en aan haar stemme / en aan 't behandelen van den degen aansonds getwaar / wie hy booz hadde. Daar en was niet meer als dit van noden / om hem de sijne te doen opsteeken / sonder om sig selfs / of om eenige verdere tegenweer te denken: in tegendeel opende hy met een sijn bobenklee / haar volkomen vyjheid gevende van toe te steeken. 't Is seker dat desen

Poets,
door den
Koning
van Span-
jen, aan
den Mar-
quis d'A-
lforga
gespeeld.

Vreemd
geval van
een Cour-
tisane, die
haar Gal-
lant door
stookken
had.

ongelukkigigen Minnaar geloofde / dat syn verstoofde Meesterse noch moet / noch gramschap genoeg sou hebben / van hem na sulke teekenen van vriendschap en vertrouwtlykheid / te willen beledigen. Maar hier in vond hy sich geheel bedrogen. Want sy / dooz gramschap ingenomen / vrecht hem op 't selve ogenblik / uit al haar kragt een steek toe / waer doozse hem soo deerlyk quetste / dat hy als dood ter aarden viel. Soo dzaen was dit niet geschied / of sy die dit veroorzaaekt had / wierp sich als een wanhopige / tegen de grond / schreeuwde / en verbaarlyk klytende / terwylse haar aangesicht met haar nagels krabde / en gansche handen vol hair uit het hoofd haalde. Het volk / 't welk ondertussen van alle kanten vergaderd was / sag aan dese wyse van dorn / dat het een voutwomens was / die sich in 't habit van een man verkleed had. Aansonds wierde dooz het gerecht gevat / en eenige Heeren van 't Hof / daar just ter selber tyd dooz hy komende / verhaalden het aanden Koning / met sulke omstandigheden als sy het gehoord / en ten deele ook gesien hadden. Den Koning was nieuwsgierig / om dese verhoorde te spyken / en dedese soo aansonds dooz sig vzenge. Sijt gy het / seide den Koning / die een man soodige by mijn Valleis hebt durben quetsen? Ja / Sire / gaf sy tot antwoord / ik hebbe my van een ondankbare willen wreken; hy hadde my beloofd / syn herte alken dooz my te bewaren / en ik hebbe sekerlyk verstaan / dat hy het aan een andere heeft overgegeven. En waarom van / herhaalde den Koning / toond gy u soo bedroefd / na dat gy u na u eigen welgeballen gewzoken hebt? Ah! Sire / lietse sich hooren / ik ben ten eenemaal wanhoopig / en ik verzoek niet anders / dan dat u Majesteit maar beveele dat men my aansonds doode / dooz dien ik weet / de uitterste straf verdiend te hebben. Den Koning had medelyden met dese elendige / en seide / sich keerende tot die gene die by hem stonden: in der waarheid ik kan niet gelooven / dat 'er een rampzaliger staat in de wereld is / dan te beminnen / en niet weer beminnd te worden. Ga heen / verbolgde hy / weet tot het Voutwomens spyekende / gy sijt te seer met liefde ingenomen / om reden te konnen gebzulken / maakt dat gy wyser word / als gy tot hier toe geweest bent / en misbzuikt de goedheid niet / die ik u tegenwoordig toone. Aldus wierde dooz dese sonderlinge gunst des Konings / in bzyheid hersteld / sonder eens gebzucht te worden ter plaatse daar men gewoon is sulke rampzalige op te sluiten / die sich op de eene of andere wyse vergzeppen hebben.

Dooz de rest moet ik H. Ed. nochmaals seggen / dat hier alles aan het Hof seer bepaald en ingetogen is / en dat men hier van die vermakelyke Feestdagen en Gasterien niet weet die tot Versailles gehouden worden / op welke de Dames de eere hebben / van met haar Majesteiten te spyken / en ik geloove niet dat 'er iets anders is als de gedurige gewoonte / die de menschen die sombye leven niet doet verdzietig vallen.

Auwtelyk heeft men aan het Hof eenig ander vermaak of tydhozinge

Somber en ingetogenheid van het Hof van Spanjen.

tinge / als dat van de Comedien / die echter doozgaans slecht genoeg sijn / als op sijn plaats nader sal getoond worden. Maar in de Dastenaabond heeft men'er een Eperspel / dat seer vermakelyk is. Men leedigd / by boozbeeld / eenige Eperen / makende in deselve een klein gaatie / daar men den dooz en het wit laat uitloopen. Daar na buld men deselve met welriekende wateren / de openinge met wit wasch ter degen toefkoppende. De Koning dan inde Comedie sijnde / soo werpt hy al de wereld met dese Eperen / wozynde daar in van een ieder der aanschouwers nagebolgd. Desen geperfumeerden regen verbuld als dan geheel de lugt / maar maakt ook ondertusschen alle de aanschouwers ter degen nat / en is dit een van haar vermakelykste tyd verdyben. Men vind'er weinig luden van aansen / die niet een honderd of meer van dese Eperen by sich hebben / en als sy in haar Carossen malkanderen ontmoeten en booz by ryden / soo werpense sich deseloe ober en weer in het aangesicht. Ook heeft het gemeene volk op desen tyd van gelijken sijn bysondere vermakelykheden / maar die heel veel van dese sijn vershillende. Sy bzeeken / by boozbeeld / als onse jongens somtijds ook wel doet / een glazen fles / die met teenen omwonden is / de teenen in haar geheel latende; en binden die aan den staart van een kat / of van een hond / achter welke dan dikwils duysend / en ook wel meer menschen achter aan loopen; het welk ik oordeelde / weinig met de statigheit der Spanjaarden ober en te komen.

Hoit hebbe ik aardiger / en ook seldsamer schepsel gesien / als den Dwerg van Karel de Tweede / die Louifillo genaamt / en uit Blaanderen van geboort was. Hy was wonderlijk klein van postuur / en echter wel geproporzioneeret van lichaam / hebbende een schoon aangesicht / en een uitnemende frap hoofd / sijnde gansch regelmatig / en daar en boven niet te groot; het welke men andersins in dit slag van luden niet lichtelyk siet gebeuren. Het soo genaamde Koningje / en het Switser's Dwergje / die wy booz eenige jaren in den Haag gesien hebben / waren'er / om de waarheid te seggen / maar wijswasje by. Boven dit alles had hy meer verstand als men sich sou konnen verbeelden / ja een verstand dat wel geleid was / en van veel dingen kennis had. Het geluk had just gewild / dat den Koning ter selver tyd een Dwerg-paardetie had / dat in sijn soort niet minder wel gemaakt / als sijn Meester Louifillo in de syne was. Dit Paardetje was soo klein / en verbolgens ook soo teer / dat een Stalknecht het booz uit moest dragen / ter plaats toe daar sijn boozschyben Meester op het selve klimmen sou / dooz den het andersins al te vermoerd sou sijn geweest / indien het sou verre had moeten gaan / en boven dien sijn Meester op laten. 't Was een vermaak om te sien / hoe handig en beballig dese twee met malkander wisten om te gaan / wanneer de een den anderen overceerde; sijnde de Meester en het Paard / wanneer hy daar op sat / met haar beiden waarlijk geen drie vierde deelen van een Frans alle hoog.

De Comedien, en het Eperspel in de Vasten, sijn daar de grootste vermakelykeden,

Een overaardig Dwergje van den Koning van Spanjen, en een dito Paardetie,

Vermake-
lyk geleg
van dit
Dwergje.

Maar lust u niet te lachten / wanneer ik u verhaale / dat desen Gids-
der op sekeren tijd in goeden ernst seide / dat hy ter eeren van syn Mees-
stresse / Donna Elvire, de Stieren wilde bebegten in het eerste Feest /
dat dooz den Koning stond gehouden worden? Dese Elvire was een
klein dochtertie van omtrent seben of acht jaren / en van een verwon-
derens waardige schoonheid; en de Koninginne had Louifillo gelast /
haar Oppasser te sijn.

Het geval / waar dooz dit Dochtertie tot sijn ober gzoote geluk / in
handen van de Koninginne quam / is al te aanmerkelijk / om A Ed:
het selve niet mee te deelen.

Merk-
waardige
Historie
van Donna
Elvire.

De Paters de la Merci, of Vaders van de Barmhertigheid / hadden
een seker getal van Slaven wesen lossen / diese tot Madryd brachten.
Dese nu volgens gewoonte in Processie dooz de Stad gaande / sag de
Koninginne een Dronws-persoon / die gebangen was geweest / en twee
Dochterties aan haar handen leide / welke wel Susters scheenen te sijn /
maar onder deselve was soo grooten onderscheid / dat het eene uitne-
mende schoon / en het ander ten hoogsten leelyk was. De Koningin-
ne deede dese Vrouw by sich komen / vzaagde haar of sy de moeder van
dese twee kinderen was? Sy antwoorde / dat sy sulks maar alleen van
het leelyk was. De Koninginne vzaagde verder / dooz wat gebal sy
dan het andere bekomen had? Mevrouw / het seide sy / wy waren in
een Schip / op het welke sich ook sekere Dame van aansien / en die op
het uitterste swanger / maar van niemand bekend was / behond / hoe
wel men uit haar gebolg / en uit de vracht van haar kleederen / genoeg-
saam kon afmeten / dat het een Dame van goeden huise moest sijn.
Ma een seherp gebecht wierden wy van de Roovers genomen / en het
grootste gedeelte van hare Dienaars gedood. De goede Vrouw kreeg
daar dooz soodanigen schryk op het lijf / dat sy in den keaam beviel / en
aanstonds daar aan quam te sterben. Ik behond my by haar / en
siende dit arme kleine wigje / sonder bordster / besloot ik het selve nes-
sens mijn eigen kind / dat ik hadde / op te bzingen. Soo dza de Ro-
vers ons Schip hadden vermeerderd / verbeeldten sy den buit onder mal-
kanderen. Sy waren twee Schepen / en een ieder van haar nam / dat hem
was te beurt gevallen. De Vrouwen / en de oberige Dienaars van
die Dame / die noch in 't leven waren gebleven / waren op het eene
Schip / en ik op het andere / inboegen dat ik noit hebbe konnen weten /
wie het kind / dat ik by het leven hadde behouden / toequam. Ik hebbe
het sekerd die tijd als mijn eigen kind gehouden / en sy weet niet beter of
ik ben haar moeder. Een werk van soo een grooten liefde / gaf de Ko-
ninginne tot antwoord / sal niet sonder vergeldinge blijven. Ik sal soz-
ge booz u persoon dzagen / en dit kleine en onbekende Dogtertie na my
nemen. En inder daad de Koninginne beminde dit Dogtertie treder-
lyk / en dzoeg'er alle bedenkelijke sozge booz. En het Dogtertie aan
haar sijde / volgde haar Majesteit op alle plaatsen / sprekende met
deselve met soo veel bevalligheid / dat men reden had om te geloos-
ben /

ben / dat het van seer aansienlyke Ouders geteeld moest sijn.

Ik hebbe H. Ed. reeds gesegt / dat men aan het Hof van Spanjen in alles de Maximen van Karel de Vyfde volgd / maar tegenwoozdig moet ik daar by voegen / dat men dit by na blindeling / en als op een onredelyke wyse doord; sonder te gedenken wat veranderinge den tyd / en de omstandigheden van saken konnen toebzengen; of in het minste oberley te nemen / hoe grooten dwaasheid het sijn soude / tegenwoozdig deselbe saken by der hand te nemen / die men vooz honderd en bertig jaren / wanneer de Monarchie op het hoogste toppunt van sijn vermogen en luster was / gepraktiseert heeft. Ondertusschen belet de natuurlyke laatsdunkentheid dese Politiquen / achtlinge te geven tot hoedanigen verval de mogendheid van desen Staat gekomen is / en daar uit te erkennen / dat soo wel de grootste Monarchien / als de bysondere Huisen / de Goddelyke boozsienigheid / en de revolution daer uit volgende / onderwoopen sijn.

Eger kan ik H. Ed. niet ten vollen verskeren / offe dit nabolgende uit dien selven hoofde hebben. Het woord by de Spanjaarden als een onberanderlyken regel waargenomen / liever honderd valsche tydindgen / door haar Spions / of andere ingebzagt / te betalen / als een eenige gelegenheid voor by te laten gaan / om eene die oprecht is te mogen hebben: selfs en versulmense in dese gelegenheid niet / den dienst te beloonen / eerse gedaan is. H. Ed. kan nauwelijks gelooven / wat boozbeelen sy in verscheide gelegentheden door dese maniere van doen behaald hebben. 't Is waar sy hebben sich somtijds daer door bedrogen gebonden / maar daer aan stoontse sich niet / bindende gedurig op het laaste daer by haar rekeninge.

Al de wereld geloofd / dat de bedieningen hier niet verkocht / maar na een leders verdienste / vooz niet geschonken worden / en dat is na den uitterlyken schijn hier mede ook soo gelegen: ondertussen worden'er onder de hand soo groote presenten gedaan / dat men vooz sekerere Diceropschappen somtijds meer als vijf duisend Pistolen gegeven heeft. Hier van daan is het / dat het gene op andere plaatsen verkoopen woord genaame / tot Madryd een Regalo geheeten woord / sijnde in effecte het eene soo veel te seggen als het ander; met dit onderscheid nochtans / dat een Bedieninge die men koopt / of ook een Goubernement / u vooz u gansche leben toekomt / en somtijds ook by erffenisse tot u kinderen ober gaat / het sy vooz een natuuelijk recht / of vooz toelatinge van den Hofs. Vooz de rest kan men in Spanjen een Bedieninge niet langer als drie / of ten hoogsten vijf jaren / besitten / niet tegenstaande men deselbe in maniere voozschzeven duur genoeg betaald heeft.

't Is licht te begripen / dat die gene die soo veel vooz het erlangen van eenige Bedieninge hebben uitgeschoten / wel weten waar van daan sy het Capitaal beneffens den intrest weerom sullen krijgen / en dat 'er het gemeyn geen klemtie by lyden moet. Het selve heeft gedurig een nieuwen Dicerop of Gouberneur op den hals / die haer tot op het ge-

Spanjaar- den vol- gen de maximen van Keiser Karel de Vyfde blindeling

Haar on- gemeene mildheid omtrent het betalen van Spions en andere.

Bedienin- gen, of die in Spanjen verkoegt worden, en wat het Regalo te seggen is.

Groote schraperie vande Viceroy's, en Gouverneurs in Spanjen,

en waar
het selve
van daan
komt?

beente uitmergelyk; hebbende sich selven altoorens uitgeput / met al
sijn gereede penningen / en somtijds ook die van sijne Dienden / aan
het Hof te geven. Hy selver is beroid / en den tijd om sijn beurs te ma-
ken seer hoort / ondertussen moet de arme Gemeente op allerhande wij-
se aanhouden / en sig van alle kanten dooz een ieder plukken / schin-
den en beroben laten / sonder oft daar over gehoozd te woerden / laat
staan op haar rechtvaardige klagten rege te krijgen.

Allerhan-
de Bedie-
ningen
worden
door lang
durig aan-
houden ,
aan het
Hof van
Spanjen
verkregen
en waar-
om?

Evenwel is het een waarheid, dat hoe geringen pretext men ook heeft /
om van den Koning eenige gunst te versoeken / mits dat men'er geen
verdziet in krijgt / en maar sijn eerste oogmerk standvastig blijft vervol-
gen; men vzoeg of laat altyd een gedeelte van 't gene men gesogt heeft /
sal verkrijgen; want de Ministers sijn hier van gedachten / dat het
de grootheid van soo machtig een Monarch als den Koning van Span-
jen is / niet sou passen / iemand een kleine gunst te weigeren: en niet te-
genstaande dat'er gansch geen rechtvaardigheid insteekt / een gunstbe-
tooninge te versoeken / die men dooz sijn eigen verdiensten nog noit ge-
meriteert heeft / egter verkrijgt men hier deselve / indien men sonder
vermoedheid daarom blijft aanhouden.

Verande-
ringen aan
het Hof
van Span-
jen te
verwagten

Maer bysonderheden / belangende het Hof van Spanjen / by te bren-
gen / is onnodig / om dat die gene / die wy tot hier toe geavanceert
hebben / ons het selve volkomen genoeg ontdekken. Vorgt hier by /
dat het grootste gedeelte van dien / met staalties uit de laatste Regee-
ringe sijnde aangetoond / men geen bewijsen van een verscher datum /
of van een grooter geloofwaardigheid / desidereren kan. Wel is waar /
of ten minsten heeft het de gedaante van een groote waar schijnlijkheid /
dat hier omtrent / by dese nieuwe Regeeringe / wel eenige verande-
ringe sal voozballen / en dat een Koning / die aan het galantsje Hof
van de wereld is opgeboed / sich niet licht aan alle die sottetynen sal
onderwerpen. Nochtans geloove ik niet dat dese veranderinge soo
groot sal sijn / dat het voozschyden Hof daar dooz ten eenemaal als
van gedaante sou veranderen. Want vooz eerst soo heeft men dese
veranderinge niet gesien / ten tijde van Keiser Karel de Vijfde / die
ook in een ander Land was gebooren en opgeboed: daar en boven ben
ik van gedachten / dat Philippus de Vijfde / dooz de gerafineerde
Staatkunde van sijn Grootvader / Lodewijk de Veertiende / soo wel
geinformeert is / dat hy omtrent die uutterlijkheden / waat op de
Spanjaarden soo seer geset / of liever versot sijn / veel eer eenige toe-
gebendheid sal gebruiken / om de saak ten principale te beter na sijn
sin te hebben. Van Alexander de Grootte word by sommige als een
faut te boek geset / dat hy Darius oberwonnen / en de Persiaansche
Monarchie onder sijn geweld gebracht hebbende / sich op de wijze der
Persianen kleede / en in alles na haar zeden schikte: Maar andere
hebben met veel beter reden / het selve als een Staatkundige Trek in
Alexander aangemerkt: om dat het als onmogelijk scheen / een Ko-
ningrijk / soo groot en machtig als dat van Persien / en soo onlangs
ver-

Waar in
die na alle
apparentie
bestaan
sal?

Besluit,

veroverd / met ses en dertig duifend Macedoniers / in bedwang te houden / wanneer hy sig de Inwoonders van het selbe niet dooz weldadigheden / en insonderheid dooz die maniere van doen / verplicht had. Qui nescit simulare, nescit regnare, seid het bekende spreekwoord / het welke genoegzaam en tot allen tijden den Stokregel van alle Opperhoofdige Moogendheden getweest is. Ik ben en blyve

MYN HEER, &c.

NEGENDE BRIEF.

Van den Adel, Ridderlijke Ordres,
en diergelijke.

MYN HEER,

Inleidinge

Adel in
Spanjen
van ver-
scheiden
trappen.Hidalgo,
wat het
selve te
seggen is,
en aan
wie dit
eigentlijk
word
gegeven?Ridders, of
Leenman-
nen, in
Spanjen.Voorregt
der Spaan-
se Edelen.Wat men
doen moet
om sijn

Naast den Geestelijken Staat/waar van wy in onse booz-
gaande / ter occasie van het Hof van den Coning van
Spanjen / gesproken hebben / volgd den Adel; die
soo wel in Spanjen / als elders / in verscheide trappen
of Graden verdeeld word. De eerste sijn die gene/
die met onse Wapengeroten kunnen vergeleken wor-
den / en worden enkelijk Gentilhombres genaamt.
Want het woord Hidalgo, 't welk doozgaans ook de minste Span-
jaarden in de mond hebben / word eigendlyk alleen aan die gene gege-
ben / die boven den gemeenen stand verheven sijn: willende het selve /
ten opsicht van sijn oorsprong soo veel seggen / als Hyos dal Godos, of
Filii Gothorum, dat is Soonen ofte Nakomelingen der oude Gothen.
Naast dese volgen de Leenmannen en Ridders / die sy Cavalleros noe-
men. Dese hebben haar Leengoederen / en sijn bezyd van de schat-
tingen / die alle jaeren over de Burgerpe / ende het Gemeen gaat. Vele
van haar hebben hooge en lage jurisdictie / ook kunnen haar Paarden
en Geweer / haar noit om eenige schulden genomen worden. Onder-
tusschen word'er van den Adel in Spanjen niet veel werk gemaakt /
ten waarse met een Ridderchap van dese of gene militaire Orde / of
met de hoedanigheid van Graaf / Markgraaf / Hertog / &c. bekleed
waren. Nochtans heeft de eene soo wel als de andere een bysonder groot
voorregt / 't welk by haar Mayo zango word genaamt / en hier in be-
staat / dat soo wanneer haar Inkomsten / dooz de schuld eisschers /
in beslag genomen sijn / sy by de Rechter een probisie / tot onderhoud
van haar persoon en familie / kunnen bekomen / welke probisie dan
sontijds hooger gesteld word / als de gansche Inkomste bedraagt / en
voor alle andere schulden betaald moet worden.

Om sijn Adel in Spanjen te bewysen / is booz al noodzakelyk / dat
men toone / dat men van de Viejos Christianos, of oude Christen is: soo

soo bekommerd is men daar / en niet sonder groote reden / dat onder de Geslagten iets van de Joden of Mooren mocht wesen ingeslopen. En nademaal de Inwoonders van Gallicien / Asturien / Biscapen / en Bazarre / dooz de hooge en steile Berge / die deselve by na als ontoegankelijk maken / booz den inval van dese ongelooibige sijn behwaard gebleven / soo agten sy sig alle / tot de Waterdzaegers / en Schoenlappers toe / booz Edelluiden / of liebre geheel booz Ridderg. Ook is het niet nieuws in Spanjen / dat de Kinderen de naam van haar Moeders aannemen / wanneer deselve van een beter geslagt / als de Vader / sijn / en daar sijn weinig Adelyke Geslagten in Spanjen / die niet als afgezoken / en uitgestorven sijn / en van welke den naam en den Adel / niet booz het trouwen van dese of gene Erfdogter / aan een ander Geslagt is overgegaan ; uitgesonderd het Geslagt van de Velaco's / het welke tien Constabels van Castillen / van Vader op Soon / successievelijk heeft uitgeleverd. Nog is'er omtrent den Adel van Spanjen iets bysonders / en dat ik niet en geloove / dat in eenig Landschap in de wereld gebruikelijk is / te weten / dat alle Vondelingen in Spanjen booz Edelluiden gehouden worden / en den Tytel van Hidalgos voeren / gemietende boven dien alle de boozregten van den Adel ; sijnde daar toe niet anders van nooden / als datse dooz sekerre blyken aantoonen / datse Vondelingen sijn / en in soodanigen Gasthuys / als daar toe geschikt is / groot gemaakt. Misschien om dat men daar te Lande den Adel alleen brquaam acht / om sulke buitensporigheden te plegen.

Wat meer is / daar sijn verschelden groote Huisen in Spanjen / welke by na alle hare gorderen onder den tytel van Majorago besitten / en wanneer het dan gebeurd / dat alle die gene welke die naam voeren / komen te overlijden / neffens de naaste mannelijke Bloedberwanten / so komen de natuurlijke Soonen tot de Erffenis / en soo'er dese ook ontbreken / de oudste Huisgenoot / die de Naam en Wapenen van sijn Meester aanneemt / en wettige Erfgenaam word van alle sijn nalatenschap. Hre van daan is het / dat jonger Soons van andere Huisen / en die soo goed van Adel sijn als de soodanige / sig niet te groot agten van in deselve te gaan dienen : sijnde der selver hoop nog dies te beter gezond / om dat het in Spanjen al by wat dikwijs boozvald / dat'er Geslagten uitsterven / dooz dien de Vrouwen daar boozgaans onbruytbaar / als wel in andere Landen sijn.

Dooz Hendrik de Tweede / die in den jare 1369. in Castillen en Leon gregeerd heeft / waren'er geen Hertogdommen / Graaffchappen / &c. erfelyk in Spanjen : by heeft het eerste van allen Graven gemaakt / en andere na hem / Graven / Hertogen / Markgraven / &c.

Sommige seggen / dat in Spanjen ses en twintig Hertogen sijn / welkers inkomsten jaarlyks ober de anderhalf millioenen Ducaten belopen : een en veertig Markgraven / die tot jaarlyke inkomsten agt hond

Adel in Spanjen te bewysen.

Kinderen in Spanjen nemen de naam van haar Moeder aan , indiense van een beter geslagt als de Vaders is.

Vermaartheid van het geslagt van de Valaco's.

Vondelingen sijn in Spanjen al te maal Edelluiden.

Majorago, wat het te seggen is , en wat voordelen daar uit voortkomen,

Begin der Graven en Hertogen in Spanjen.

Getal en inkomsten van deselver.

derd duifend Ducaten hebben; en eindelijk nog veertig Gzaben / welkers inkomsten by na deselve sijn. Dog dit getal en gaat just altijd soovast niet / dat daar omtrent niet samtyds eenige veranderinge in soovoozballen. De inkomsten van dese Heeren sijn gelijk wy uit dese staalties sien seer aanmerkelyk / en Marinæus Siculus hield het daar vooz / datse by na sooveel inkomsten hadden / als den Koning selve.

Optellinge van de voor-naamste Adelyke Geslagten in Spanjen

Ter deser occasie kan ik niet nalaten / sommige van de vooznaamste Geslagten in Spanjen op te tellen / onder welke de navolgende sonder tegenspreken te rekenen sijn: als namentlyk die van Velasco / van welke Johannes de Tweede / in den jare 1407. Pedro Hernandes de Velasco tot Gzaaf van Haro heeft gemaakt / wiens Kleinsoon Bernardino de Velasco, eerste Hertog van Frias is getweest. Die van Mendozas, uit wiens geslagt den Hertog van Infatadgo is. Dese waardigheid is ten tijde van Ferdinandus Catholicus in dit Geslagt begonnen: Waar uit ook den Hertog van Franca Villa, den Markgzaaf van Montes Claros, den Markgzaaf van Mondexar, of Mondeyar, den Markgzaaf van Canette, mitsgaders de Gzaben van Combrade, Monteagudo, Orgaz, Castro, Geriz, en Corunna, sijn. Die van Henriques, mede een bestig Geslagt in Castillen / sijn oozsprong hebbende uit de Koninglyke Castillaanse Stam / uit welke den Hertog van Medina del Rio Secco afkomstig is / als ook den Hertog van Alcala; en andere Markgzaben en Gzaben / van gelijken Pedro Henriques, Gzaaf van Fuentes. Die van Cerda, sijn oozsprong hebbende uit twee Koninglyke Huisen / als dat van Frankryk en Castillen. Het dit Geslagt is den Hertog van Medina Celi. Die van Manriques uit welk geslagt den Hertog van Najera, den Markgzaaf van Aguilar, de Gzaben van Osorno, en Paredes, sijn. Die van Cordua, of Corduba, die haar Geslagt uit Andalufen van Ferdinando Nunez, en Alvaro Perez, voorten. Het selve is den Hertog van Sesa, als mede den Hertog van Cardona, en den Gzaaf van Alcantete. Die van Toledo, welk Geslagt van de Gzekske Keizers afkomstig is / en waar uit den Hertog van Alba, en van Huefca, den Markgzaaf van Villa Franca, den Gzaaf van Altimira, van Ajalan, en noch verscheiden andere sijn. Die van Zuniga, die haar afkomst uit de Koninglyke Stam van Navarre rekenen / daar uit den Hertog van Vejar, de Markgzaben van Ajamonte, en Villa Manrique, den Gzaaf van Miranda, en verscheiden andere sijn. Die van Borias, waar vanden Hertog van Gandia, en den Markgzaaf van Navares, sijn. Die van Gusman, een vermaard Huis in Castillen / dat van de Gotische Koningen sijn oozsprong neemt / en uit welke nevens den Heiligen Dominicus, de beroemde Alphonsus Peresius Gusman, ten tijde van Koning Sanctius in Castillen / omtrent den jare 1293. geleest heeft. Het dit Geslagt komt den Hertog van Medina, of Methymna Sidonia, Markgzaaf van S. Lucar de Barrameda, en Gzaaf van Niebla. Men verhaalt van desen Hertog / dat hy den Koning alle jaren eenmaal

aan-

Jaarlyks verfoek van den Hertog van Medina Sidonia